

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrto leta 80 sold.— Za ude nar. - polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošljajo opravištvu v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mail-ling-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

Postave.

A. Državni zbor na Dunaji izdeluje postave leto za letom. Deželni zbori po raznih kronovinah delajo ravno tako. Vsi hočejo z modrimi postavami cesarstvo osrečiti, in vendar ni videti sreče med ljudstvi. — Postava določuje najmanjše reči: kako se gojzdom škodljivi merčesi pokončujejo, kako se trtam uši lovijo, kje se smejo bučelice pasti, kako se mora goveja bolezen preganjati. Postave si jemljejo najviše predmete in odločujejo, kaj je papežu Kristus dal, in kaj so mu države podarile, kako daleč sega pravica in kje začenja goljufija, kako dolgo sme človek živeti in kedaj je smrti kriv. Kdo ne pričakuje, da kjer paragrafi ljudem in živini v najtamnejših dragah in po najvišjih hribih potkažejo, pojde vse v redu, kakor v uri? In vendar ni tako.

Kadar se sklepajo postave v naših časih, se ne gleda na to, ali jih tirja modrost, ampak samo ali imajo večino za se; ali kjer sedi večina, tam ni zmerom tudi modrost doma; to so spoznali že Atenci l. 375 pred Kr. Modra postava je koristna; postava je koristna, ako je potrebna; potrebna je, ako jo državne in deželne razmere zahtevajo. Ako postava nove potrebe in nove razmere uroči, je prezgodaj rojena; boljše bi bilo, da bi še spala. — Verske postave v Avstriji je težko imenovati potrebne ali pa koristne, ker se niso izcimile iz resničnih razmer v državi, ampak so le sredstvo, s katerim se hoče vpe-

ljati neko stanje, katerega do zdaj ni bilo. Tega namerovanega stanja ne zahtevajo potrebe cerkvene ali državne, ampak liberalne teorije (učenjaške muhe), ki se ne ozirajo na realno (resnično) podlago, ampak hočejo, da naj se država preustroji po nazorih, ki se v njih glavah rodé. Z eno besedo: naprednjaštvo ne šiva čevlja po nogi, ampak teše nogo, da pojde v zašit čevlji.

V verskih rečeh ima pravico dajati postave cerkev, v posvetnih pa država. Ta nauk je popolnoma jasen vsakemu, ki priznava, da cerkev je samostojna popolna družba. Ako velja med samostojnimi popolnimi družbami kaka dolžnost, je gotovo prva ta, da pusti ena drugo živeti z vsemi pravicami, ki jej gredo. Med pravicami najvažnejša je lastno postavodajstvo in okrbovanje svojega premoženja.

Državi prvi namen je varovati pravico, in nikoli ni bolj oddaljena od svojega cilja, ko takrat, ko pozabi to svojo nalogo in sega sama v pravice tuje družbe. In to se godi vselej, kadar država samolastno postavlja mejnike med sabo in med tisto državo, ki jo imenuje sv. Avgustin civitas Dei. Zna biti na celem svetu se ne dobila dva sosedata, ki bi mislila, da v prepiru o mejnikih ima eden nju pravico zaznamovati kamne, drugi pa da mora molčati in za dobro vzeti, kar mu ostane. Dandanašnji postavodajni zbori pa proslavljajo to načelo kot krasen pridobitek naprednjaškega veka. Koliko modrosti je v tem, naj čitatelj sam sodi.

Od avstrijske države izdane verske

postave nasprotujejo cerkvenemu pravu; zato jih je papež obsodil, in država vé, da so obsojene. Zakaj jih toraj ne popusti? Zato ne, ker država hoče narediti iz cerkve pokorno deklo, ki bo pripravljena storiti vse, kar jej bo naloženo; in ta se ne da izpeljati brez omenjenih postav.

Avstrijski škofje dobro umejo, kam vsa reč meri, in mislijo, kako bi se dalo pomagati. Enim se zdi dobro, držati se strogo apostolove besede, da se mora Bog bolj slušati, ko ljudje. Drugi pa imajo upanje, da liberalizem se še spokori, in da je treba z njim se pogajati in prizanašati mu, kolikor mogoče. Tako ravnanje imenujemo modus vivendi. Liberalizmu je modus vivendi jako všeč, ker zna, da katoliško ljudstvo se ne dá na mah v spone djati, ampak da ga je treba po malem k temu pripravljati. Kakor znamenja kažejo, liberalizem ne bo odjenjal od svojih tirjatev, ki vsak dan rastejo; in ako bo hotela cerkev svojo dostojnost in neodvisnost ohraniti, bo moralo priti do boja. Boj ni bil cerkvi nikoli v oslavljenje in osramotenje, ampak iz njega ji je cvelo junaštvo in prestost. Njen največji sovražnik pa je mlačnost; ako bo modus vivendi dolgo trpel, postane cerkev v Avstriji državna dekla. — Duh Kristusov in duh svetni se ne moreta zediniti; vojska med cerkvijo in svetom bo do konca sveta; boj daje cerkvi svetnike in mučence, mir pa gnoj in odpadnike. Evangelij oznanjuje mir, ki je od Boga, ne pa miru, kakor ga svet hoče imeti. Berite še:

LISTEK TOLMIN kot kraj i okraj. (A. Lukovič.)

Tolmin po naravnej svojej legi i po svojem upljivu na prebivalce naših goriških gor, imenuje se lahko po vsej pravici glavno mesto goriških hribov. Tolmin mesto! bi kdo dejal; trg je le majhen, izvzemši, da ima okolo 14—18 krčem i ravno toliko štacun i žganjarih. No! rayno to spričuje jasno njegov upljiv do tamošnjih gorjanov, kajti če bi Tolmin ne bil veljaven, čemu toliko Bahu posvečenih hramov, čemu toliko Merkurju posvečenih svetišč?

A govorimo resno. Tolmin, kot trg, ima po številjenji od leta 1869 le 846 duš. Kot tako majhen kraj, bi ne imel veljave, saj ima več prebivalcev Miren, Solkan ga prekosi, Kanal nij za njim, Kobarid, kot tekmeč i najsmrtnejši sovražnik njegov, se ga ne vstraši gledé števila duš. A tam je središče naj večí fare v škofiji, ki je koncem leta 1874 štela 4505 duš; tam je dekanija, pod njo spadalo je ravno tajistega leta 20.749 prebivalcev. Tam je sedež glavarstva,

ki je okolo leta 1869 štelo 18.277 možkih i 19.314 ženskih, skupaj toraj 37.591 glav.

Res je trg nekoliko odstranjen — v lastno veliko škodo — od glavne goriško predelske ceste, a brezdvomno je Tolmin po naravnej svojej legi pravo središče med Cirkno i Bovcem. O tem naj le vsakkateri molči! Zraven tega je kraj pravi Valparaiso v primeri z družimi v soteskah po polnoma zadušenimi trgi. Krasna je dežela sosebno o pomladi, pogled čez njo veličasten posebno za oko, ko je nij vajeno takim kontrastom. Dolino, celo uro široko, dve dolgo, obdajajo visoci snezniki, beli so ti orjaki na vrhuncih kot glava sivega starčeka, v sredi gladke senožeti, nižje temno-zeleni gojzdovi, le škoda, da jim nevsmiljena sekira ne prizanaša, tako da ubogo hribovje, je sem ter tija uže naga rebra kaže. Če se bo tako brezozirno delalo, znalo bi Tolminsko drug kras postati.

Po dolini na zapadnej strani Soča šumi, na vzhodnej Tolminka, velik hudournik bobni, na sredi pak kot na polotoku stoji ponosen Tolmin. Kakošon je značaj tu prebivajočega ljudstva? Tolminci — govorim o tržanih — so ponosni na svoje ime, podvzetni, udvorni do ptujcev, na-

sproti pak nagle jeze, lahko mišeljni i vendar trmasti v svojem prepričanju: koncem pak, žalibog! — okolica je prav verna — v verskih zadevah strašansko indiferentni, da ne rabim oistrejšega izraza. Karakterističen je kraj tudi v tem, da je tu primojduševski jezik popolnoma doma, kakor malo kje drugod. Neprijetno za uho je tudi čudno zavijanje i zatezanje govora sosebno nekaj časa pri mladini.*)

Ne le po naravnej svojej legi, ampak tudi v oziru na preteklost ima Tolmin prednost pred vsimi družimi tamošnjimi kraji. Vsa njegova zgodovina, i naravno tudi stareja zgodovina Tolminskega okraja plete se okoli „Gradu“. Nad Tolminom vzdignje se samostojen, spičast grič, cenil bi ga kakih 900—1000 čevljev, pravi kinč je celej okoli. Deloma je pogojzden s tamnimi smrekami a na njem raste i jelovina i bukovina. Na njegovem vrhuncu stojé razvaline silno sta-

*) Temu bi se okom prišlo, ko bi tamošnje učiteljstvo i duhovstvo slovensčino pri učenju čisto izgovarjalo, ko bi ti od otrok strogo zahtevali, naj vsaj v šoli tako govorijo, kakor je pisano. Sicer pak ima vsak kraj kaj enacega gledé izgovora.

Mojo misel.

Po kanoničnem pravu pripada oskrbovanje cerkvenega premoženja cerkvi; po posebnih pogodbah je papež pripustil, da v Avstriji cesar (država) oskrbuje cerkveno blago, vendar tako, da brez papeževega vodenja in privoljenja se cerkveno premoženje ne sme prodati, zastaviti ali zadolžiti. Ali kaj se godi? Že teče četrto leto, odkar država verskemu zalogu posojuje vsako leto po pol milijona, ki ima nekaj posebnega na sebi.

Verski zalog ni nikoli prosil na posodo, ampak država mu prostovoljno posojuje in vsiljuje milijone. Neverjetno se zdi, da brezverska (confessionslos) država prostovoljno posojuje verskemu zalogu. Pa zakaj ne, ako je pričakovati visokih obresti? Saj visoke obresti niso v paragrafih prepovedane in država nima vesti, ne Boga, kakor učijo naprednjaki.

Država posojuje zalogu, ki je v njenem — oskrbništvu. Čudno oskrbništvu to, ki svojemu oskrbljencu ne zna pomagati drugači, ko s posodo.

Država posojuje zalogu, ki ne sme vzeti na posodo brez papeževega dovoljenja, in ona se za to dovoljuje nič ne zmeni. Država, ki je vpeljala za svoje državljane Legalisierungszwang, se nič ne briga za legalizirango, kadar svojemu varovancu posojuje.

Država posojuje verskemu zalogu denar, ki je ves ali vsaj deloma vzeti iz verskega zaloga. Država zmanjšuje duhovnom od leta do leta zneske, ki jih dobivajo iz verskega zaloga; potem jim pa ponuja to, kar jim je na dokodkih prikratila, kot podporo iz posojonega pol milijona.

rega, nekaj jako imenitnega gradu. Razvaline so uže prav pri konci. Kolikor se more soditi, imel je Tolminski grad ravno tajisto obliko, kakoršno ima sedanji goriški grad. Lehko štejemo trojno obzidje, ki je grad branilo nasproti navalom sovražnim. Prvo obzidje je obdajalo celi grič nekoliko pod vrhuncem, nad njim je bila cesta v grad; drug zid je branil dohod do pravega grajskega obzidja i tretji sezidan iz mogočnih skal objemal je glavna grajska poslopja. Na višini, na onej sedanji lepi mali senožeti, je stala podolgljasto-okrogla hiša, kder so bivale grajske družine pod njo so bile kleti i ječe; nižje te hiše proti vzhodu je stalo posebno močno obzidano dvorišče s svojim jetniškim stolpom. Ravno ta stolp je mej vsim družimi najbolj ohranjen, a tudi naj bolj v spominu tamošnjih ljudij. Sedaj meri njegova globina še kakih 5 šeznjev, a nad njim je streha še cela, i ravno tako tudi obok ki gorenjo stran pokriva. Sredi tega je okrogla jama. Ječe v tem stolpu nijso bile nad zemljo, ampak pod zemljo. Ljudska govorica pripoveduje, da so jetnike skoz omenjeno jamo po vrvi spuščali v globočino, ki je do polovice hriba segala, toraj v nižino katic 400 čevljev. A na dnu je bila voda, ki se je sebrala iz raznih zidovih špranj, a čez njo so bili železni križi, na njih so jetniki ležali, ki so hrano po vrvi skoz omenjeno jamo dobivali. Ko so umrli, so razgnjili i skoz križe so razcepala njihova trupla v spodej stoječo vodo. Mogoče, sosebno v onih krutih časih. Da bi bil ta pod-

Denar, ki se posojuje verskemu zalogu, rabi država v svoje namene: za politično agitacijo, ker ž njim goji in plačuje med duhovstvom staatsbürgerliche Haltung, to je ustavoverstvo. Denar, ki bi imel služiti v podporo službi božji, služi v to, da se duhovstvu usta maše.

Denar, hi se posojuje verskemu zalogu, temu čisto nič ne koristi, ampak mu neizmerno škoduje. Vsakoletne subvencije (podpore) odvzamejo sčasoma cerkvi še formalno pravico, ki jo ima do verskega zaloga. Njeno premoženje bo potem Klingelbeutel (mošnja); potem se ne bo več posojevalo. Ta misel je tako globoko vkoreninjena, da je nekdo rekel: „Radi bi se kar naenkrat polastili verskega zaloga, pa ne morejo; zato bodo nekoliko let posojevali, da potem porečejo: Verskega zaloga ni več, dolgovi so ga pogoltnili“.

Fabula docet, da država jemlje denar iz verskega zaloga, ga posojuje verskemu zalogu, da na se spravi verski zalog. Liberalna država, ki je subvencije vpeljala, se kaže zares mojstra v svoji stroki: na en mah doseže deset namenov in po vrhu še hvalo od vseh strani.

Dopisi.

S Tominskega, 10 marca — Kakor ver- no ljudstvo bridko občuti izgubo svojih dušnih pastirjev, tako mu radost i tolažbo lije v srce novomašnik, ko prvič stopi pred oltar kot srednik med ljudstvom i Bogom. V Šebreljah pa na Šentvidske gori so se blaga čutila tacega nasprotja prav dejansko razkrivala peti i sedmi dan tega mesca.

Kako je žalost i toga trla verna srca v

zemski stolp vodnjak, se mi pozdeva neverjetno. Čemu takošnja širokost? Proti zahodu je bilo drugo dvorišče, tu je stala grajska kapelica i brž da ne je bil na tej strani glavni vhod v Grad.

Kakošnja je zgodovina temu gradu i njegovej okolici? Le malo je znanega. Cela Tolminska dolina kaže, da je tu v starih časih moralo biti veliko jezero, kar tudi ljudska govorica potrjuje. Ona sedanja soška soteska pri sv. Luciji bila je zaprta, hrib je branil tukaj odtok Soči. Idrija toraj je tekla onkraj jezera, kakor teče še dandanes po sedanji šoski strugi, a Soča s Tolminko i združimi hribskimi potoci stekali ste se v to jezero; dolgo je moralo biti še čez Kobarid ter poplulo je celo tolminsko-kobaridsko polje. Jezero je imelo odtok po soteski mej Robičem i Staroselom v današnjo Nadižo.*) (Nasproti temu mnenju si lahko tudi mislimo, da je to jezero imelo svoj odtok — kar tudi ljudje pripovedujejo, pri Volčah čiginskem polji ter voda je tekla pod Selom v tam mimo tekočo Idrijo.) A kako i kedaj je odteklo to jezero? Pavel Diakon v svojej zgodovini Longobardov**) omenja neke strašanske povodnji, ki je leta 585 po Kr. skoro vso gorenjo Italijo poplavela, mnogo mest poškodovala. Mogoče toraj, da iz Matajura hudourniki priderejo, se seboj skalovje,

*) Primeri povsem, kar piše Czoernig v znani knjigi: „Görz und Gradišca“ Wien 1873. Verlag Wilhelm Braumüller.

**) IV. 23.

Šebreljah peti dan t. m., je blagovoljnemu čitatelju „Glasa“ znano iz dopisa o pogrebu prč. g. župnika A. Kacina; da je pa nova maša čestitega g. Franca Cerv-a, zdaj semeniškega duhovna, radost i tolažbo širila, naznanjajo naj le-te vrstice.

Ta slovesnost je Šentvidčane prav nekako prehitela. Pa dasi jim je 7. dan t. m. res nenadejno i v nenavadnem hudem zimskem času prišla, so se je vendar v tako obilnem številu i navdušeno udeležili, kakor le mogoče. Vsa stara fara se je ta dan sešla v prostornej farnej cerkvi; akoravno je bil velik sneg i mraz, vendar stari ljudje ne pamete tako natlačene cerkve.

Uže pripravna srca je č. g. vikar Anton Črv se znano zgovornostjo raz lece tako ganil i navdušil, kakor je to le mogoče pri izvanrednih slovesnostih.

Dva brata sta stala pred oltarjem, težko pa smo pogrešali strica g. župnika Cerva, kate-rega je Bog prezgodaj poklical k sebi, da bi mogel tretjega duhovna iz svojo hiše pripeljati pred altar Gospodov, ter bi trije Črvi stregli i čast skazovali četrtemu Črvu.

V Ljubljani, 16. marca. — Ako človek le dolgo in dolgo odlaša, zamudi naj večkrat se svojim odlašanjem naj važnejši reči sporočiti. Pa kaj hočete, vselej mislim: no, to bo prav gorka novica, pa me že ali „Slovenec“ ali kak drug kranjski Janez prehitil in mesto, da bi Vi imeli kako makulature več, ostane meni na pol spisan list, ker drugod kot znano reč čitam, kar sem kot novico sporočiti hotel. Danes pa naj velja, kar hoče, nekaj Vam moram pisati, tudi če me vsi prehitijo.

Naj se spravim naj prej nad volitve na Notrajskem. Tu mislim, da smo sedaj vsi teh misli, da bo skoro enoglasno izvoljen g. Grasselli, hišni posestnik v Ljubljani, poštenjak skoz in skoz, narodnjak iz starejši šole, zmiren

hruščo, pesek prineso ter sotesko mej Starim selom i Robičem napolnijo. Odtok se zabrani Voda narašča, njena silna sila obrne se proti jugu, pritiska na steno mej sedanjo sv. Lucijo i Modrejcem, jo pridere ter povodenj zborni v veliko nižje tekočo Idrijo.***)) Vode odteko, dolina je oprostjena, Soča i Tolminka napravita si vsaka svojo strugo. Brž da ne je mnogo let preteklo, da se ljudstvo po dolini še nij naselilo. A gojzdovi v rahljeji zemlji naglo rastejo i cela dolina je v kratkem s temnim gojzdom pokrita. O Tolminu pak še nij ne duha ne sluha. Mogoče pak, da ne dolgo po odteku jezera je bil stari grad na Tolminskem griču sezidan, kajti od tam se ima krasen razgled po celem Tolminski dolini i naprej po cesti skor do Kobarida; vsled tega je bil o vojskinih časih jako imeniten, bil je pravo „Vogelperspective“. Gotovo pak so Volče starejše nego trg Tolmin. Neka spomenica uže leta 1192 omenja „fare Volčanske“****)) To potrjuje nekako ljudska govorica, ki dé, da so se ob bregu reke Tolminke voglarji naselili, ter da so tu svoje vogeljnice imeli. I ti voglarji, dejo, prišli so iz Volč. (Dalje.)

***)) Tu omenim ljudske govorice, da je bil na hribu nad Sv. Lucijo nunn samostan: nunc vidilši veliko jezero, ukažejo razsekati ono steno ter napravijo mal odtok. Voda je potem sama čim bolj kopala, dokler nij struga bila tako globoka, da je vse jezero odteklo. Tako narod.

****)) Bulla Coelestini Papae III. 24. Novembra 1192.

človek in — kar se ne nahaja povsod — dober
govornik. Naš deželni zbor — posebno je osoda
nemila narodnej večini — zgublja moč za močjo,
kar se tiče govornikov. Kje je dr. Toman in
njegov krepek in gladek prepričavni jezik? Kje
dr. Costa, ki je bil vsak trenutek pripravljen,
bodi si barona, ali korporala, ali moža z grab-
ljami potolči? Dr. Zarnik je sicer tudi vsaki
hip pripravljen z jezikom pritisniti gorko zauš-
nico svojim kolegom, katerih se dotika z levim
komolcem, pa je malo robot. Gospod Graselli
bo toraj dobra moč za deželni zbor. Pri tej
priliki vendar ne smem na tihem iti mimo moža,
ki bo Slovencem sicer na silno težavnem polji
neizmirno veliko koristil. Ta mož je g. J. De-
b e v c, sedanji ravnatelj banke „Slovenije“. O
njem se lahko reče, da se žrtvuje za narodno
napravo, katero so nekateri sebičneži dobro za-
vozili, on jo je pa rešil pogina in zopet spravil
na tisto stanje, da se smelo reče: že je storila
več ko en korak na bolje. Ta poštenjak bi bil
lahko kandidiral in gotovo tudi zmagal v Po-
stonji, pa da svojih delalnih moči ne cepi, od-
povedal se je vsakej kandidaturi v prid narod-
nemu zavodu. Toraj vivat sequens!

Še nekaj imam na srcu, pa ne vem, ako
Vam bo všeč ali ne? Morda se še spominjate,
da je lanski deželni zbor sklenil napraviti nižjo
kmetijsko šolo na Dolenjskem in dal nalogo de-
želnemu odboru, naj skrbi, da se že mesca ok-
tobra ali novembra, t. j. na jesen tekočega leta
kmetijska šola odpre. Cesar je pred kratkem
dovolil, da se sme za 80.000 gl. obligacij pro-
dati iz deželnega premoženja, da se nakupi za
šolo potrebno posestvo. Ne vem, če je res, go-
vori se, da misli deželni odbor, akoravno ima
oblast in nalogo posestvo nakupiti, šolo začeti
in kar je potrebnega učiniti, vso to zadevo še
enkrat pritirati pred deželni zbor. Ako se to
vresniči, potem se ni čuditi, da se nam oponaša,
da smo stari; zdaj je skrajni čas, če še malo
počakamo, pa bo več ko gotovo — Z Bogom!

Ogled.

Avstrija. Cesarjevo potovanje je zdaj
naj bolj v razpravi. Ustavoverski listi,
večidel plačani ali podkupljeni, pišejo, ka-
kor jim je ukazano, samostojnosti nimajo.
Domači in drugi neodvisni listi izražujejo
svoje veselje, ker bodo zamogli pozdraviti
svojega kralja in cesarja na domači zemlji.
O tem obširnejše govorimo na drugem mestu.

Državni zbor bo v kratkem obravnaval
neko postavbo glede staro-katoličanov. V
Avstriji bo hmalo vsak „švindler“, in to
so staro-katoličani, za se postave in poseb-
no brambo zahteval. Dr. Herbst, minister,
obljubil je postavbo prav krepko zagovarjati.
— V zbornici poslancev je predsednik po-
vedal, da je žl. Dipauli svoj mandat
zapravil, ker ni prišel v zbornico in ni
svoje nenazočnosti opravičil. Žl. Giova-
nelli je pa mandat odložil. Nekdo je
stenografičen drž. zbora pokazil, ker je
druge številke postavil, kakor jih je govornik
navedel. Predsednik je sicer preiskati
ukazal, kje je hudobna roka, a našel ni
nič drugega, kot obžalovanje. Pač obžalo-
vanja vredno je, da sleparija tudi v
prostorih državnozborskih svoj dom nahaja.
— Na Českem so volitve končane, sijajno
so zopet zmagali Staročehi. Kolikokrat se

je že pokazalo, kake zastopnike hoče češki
narod imeti, pa ga le zopet in zopet z no-
vimi volitvami nadlegujejo.

Zunanje države. Sv. Oče so poslali
nemškimi škofom okrožnico, v kateri je hva-
lijo zaradi možatega postopanja v verski
borbi in k gorečnosti spodbujajo v vojski
z lažjo. Sv. Oče so v zadnjem konsistoriji
sledede nadškofe imenovali za kardinale:
Girnelli, Ledochowski, Mac Closkey, Ma-
ning, Dechamps in Bartolini, pet jih mislijo
pozneje imenovati. — Francozi imajo novo
ministerstvo, novega predsednika narodne
skupščine in še marsikaj drugega novega.
Ako ravno mislijo, da bo ta ogromna ve-
čina v nar. skupščini kaj stalnega učinila,
je vendar treba bati se, da se tako naglo
razpraši, kakor se je sestavila. — O španj-
skem kralju Alfonsu je malo poročati, pač
pa Karlisti na celi bojni liniji napredujejo.
Kaj nam bo prinesla bližnja spomlad?

Domače stvari.

Presvetli cesar pride v Gorico. Kar
smo zadnjič naznanili kot željo, zamoremo da-
nes potrditi kot gotovost, presv. cesar pride
namreč v Gorico. Tu hočemo našim bralcem na
kratko podati načrt programa, po katerem se bo
potovanje v Dalmacijo vršilo.

1. aprila odpelje se nj. veličanstvo iz Du-
naja s posebnim brzovlakom južne železnice.
Spremlstvo cesarjevo bo mnogobrojno, govori se,
da poleg Audrassy-a pojde tudi še drug mini-
ster morda Lasser ali še bolj gotovo Chlumecky.

V Trst pride cesar 2. aprila zjutraj in sta-
noval bode v hiši c. kr. namestništva, kjer se
že priprave delajo. 2. in 3. aprila ostane v Trstu,
4. aprila, to je prvo nedeljo po veliki
noči, pride v Gorico, in ostane čez noč.
5. in 6. ostane v Benetkah. Druga mesta, ka-
kor Pola, Zara, Ragusa in Cattaro bo menda
tudi obiskal. 10. aprila dojde v Zaro, kjer osta-
ne kake 4 do 5 dni. Po vsih krajih delajo se
velikanske priprave za sprejem vladarja. Iz
Benetk na pr. poroča Tr. Ztg. da je bilo na
večer, ko se je razširila novica o prihodu av-
strijskega cesarja po mestu, na trgu sv. Marka
toliko ljudstva, da je vse mrgolelo. Po vsih
društvih so se o tej zadevi razgovarjali, več od
njih je dvomilo, ali bo res ali ne. Benečani —
tako piše imenovani list-ga (cesarja) bodo z
navdušenjem sprejeli, ker čutijo, da je njihovo
mesto avstrijski armadi pogumno kljubovalo in
grom topov iz trdnjav pri cesarjevem prihodu
jim bo v ponos, ... Franc Jožef pride k nam
in bo naš gost. Ne v Brindisi-u, ali v kakem
drugem stranskem kotu, objame našega ljublje-
nega kralja, ne! v tem našem nestu, za katero
sta se vojskovala. Tako je hotel sam avstrij-
ski cesar, toraj Evviva l'imperatore! V Benet-
ke pride tudi poročnik avstrijski na italijanskem
dvoru grof Wimpffen in v Cattaro-u pokloni se
cesarju knez Nikolaj.

Ta škod avstrijskega cesarja in italijan-
skega kralja daja pa že zdaj predmet političnim
uganjkam in za politike vsake vrste je tudi za
praznike preskrbljeno gradivo.

Kaj bo pa Gorica pri tej priliki naredila,
kako bo pokazala svojo udanost do presvetlega
cesarja in cesarske rodbine?

Mestno starešinstvo je sklenilo kolikor mo-
goče slovesno sprejeti presv. cesarja. Osnovai

se je nalašč za to poseben odsek, kteremu je na
čelu mestni župan. Denarja je odločenega 12.000
gld., glavno svoto pa menda da deželni odbor.
Glavne točke programa so: Franc-Jožefove ulice
(od železnične postaje do mestnega vrta) bodo z
banderi in venci ozaljšane. — Pri uhodu v mesto
slavolok. — Zvečer splošno razsvitljenje mesta
in glediščna predstava. — Sliši se, da bo cesar
obiskal vse deželne zavode.

(Zbornica odvetnikov.) — Preteklo nedeljo
dne 14. tek. mes. je imela goriška zbornica
odvetnikov izreden občen zbor. Na dnevnem
redu je bila volitev predsednika odbora in pa
disciplinarnega sveta, ktere časti ste bili izpran-
jeni po smerti gosp. dr. Rismondo-a. Za pred-
sednika odbora je bil izvoljen odvetnik dr. Jona,
za podpredsednika odvetnik dr. Tonkli, za pred-
sednika disciplinarnega sveta pa dr. Deperis.

(Pojasnilo.) Glede našega sporočila o ko-
nečni obravnavi z morilcem Lašič-a, pojasnimo,
da ne bi se tolmačile krivo naše besede in ker
smo naprošeni v to: — da p. n. gg. zagovorniki
so, kakor navadno, od sodnije k temu prisiljeni.

(Pismo sv. Očeta do prevz. našega nad-
škofa). — „L'eco d. L.“ prinaša na čelu
zadnjega lista pismo sv. Očeta, kterega so po-
slali našemu prevznadškofu kot odgovor na a-
dreso, poklonjeno 6. januarja t. l. Sv. Oče spod-
bujajo pisatelje imenovanega lista k gorečnosti
in neutrudljivosti v boju proti cerkvenim sovraž-
nikom. Sv. Oče so dodelili apostoljski svoj bla-
goslov nadškofu, duhovščini, darovateljem in
vsem vernim.

(Mrtva roka). — Pokojni gospod dekan Ju-
vančič zapustil je revežem svoje fare 4000 gold.
v obligacijah. Posnemanja vredno!

(Monsig. dr. Castellani) izvoljen je 17. t.
m. od kapitela stolne cerkve župnik - dekan za
mesto Gorico in sem spadajočo okolico. Mons. J.
Tuni je zaradi starosti to službo odložil. Sli-
šimo, da bo nov dekan v kratkem nastopil svojo
kanonično visitacijo.

(Matevž Nardin), vikar v Mahinjah umrl je
13. t. m. R. I. P.

(Veliki petek.) — Slišimo iz zaneslji-
vega in verjetnega vira, da nameravajo či-
talnični pevci v družbi z nekaterimi drugimi
diletanti naprošeni od prijatelja cerkvenega
petja, veliki petek v farni cerkvi sv.
Ignacija na Travniku peti *miserere od
Palestrine*, poleg tega komada pa še „*Popule
meus quid feci iibi*“, zložil Vittoria
in „*Ecce quomodo moritur Justus*“, zložil
Jakob Gallus. Slovenska pridiga začne
ob 7. uri, pred pridigo se bo pelo: *Popule
meus*, po pridigi *Miserere* in *Ecce quomodo*.
Ako je že druga leta cerkev polna, bo le-
tos gotovo še vse bolj, ker takega cerkve-
nega petja ne slišijo Goričani in okoličani
vsak dan.

Listnica uredništva: G. J. F.
Morda o priliki kaj porabimo; od večih strani
slišimo, da rajši prozo.

Razne vesti.

— Der Osten, tednik, ki izhaja na Dunaji
vsako nedeljo in velja za celo leto 6 gl., ima v
svojej zadnji številki 11. prav raznoter in teh-
ten obsežek. Med drugim prinaša: Politični
razgled — Dunaj — Ali Rumunec v Avstriji

nima nobenih pravic — Notranje zadeve — Zunanje države — Majhne novice — Kmetijske novice — itd. itd. Poleg tega prinaša še prilogo pod imenom „Das Lesestübchen“, ki ima enako raznotero zabavno berilo z ilustracijami (podobami). Kdor si ta tednik želi naročiti, naj si zapomni, da je uredništvo in opravišstvo: Dunaj III. Hauptstrasse N. 99.

— Roparji v Dalmaciji. Iz Zare se poroča, da je v začetku februarja v okolici Castelastua-e neka roparska druhal iz Crnogore in Turčije se priklatila in je na avstrijski zemlji več hudobij storila. Žendarmi so zasledili to druhal in 6. ravno istega mesca se jim je posrečilo glasovitega Illija Piesovača, črnogorca, ki je bil že doma velikokrati kaznovan, zasačiti in drugi dan še nekega drugega njegovega tovaruša. Odpeljali so jih v Budua-o, drugi roparji pa so zbežali čez mejo.

— Častitim rojakom in vsem drugim častiteljem dr. Etbina Coste. Razna v Ljubljani obstoječa slovenska društva vabijo po svojih zastopnikih prijatelje ranjcega za slovenski vsestranski blagor ne tako lahko nadomestljivega moža, in sploh prijatelje narodne stvari, naj bi blagovolili pripomoči z denarnimi doneski, da se blagamu pokojniku postavi dostojen spominek. Grob, ki krije moža v sebi delajočega do zadnjega trenutka z vztrajno silo, z vročo ljubeznijo, s posnemanja vredno požrtvovalnostjo, za narod — grob mora kazati, da časte Slovenci svoje verne sinove tudi, kedar jim neha biti vroče srce, ki se je popolnoma posvetilo narodnemu blagoru. Spominek bode iz kamna ali brona, in ako bi se nabralo še več doneskov, staval se bo de v kaki ustanovi še drug spominek. V Ljubljani sprejemata doneske Andrej Brus, blagajnik kmet. družbe in g. Ivan Vilhar blagajnik Matice slov. Sicer pa sprejemajo doneske tudi slovenski listi.

Z GOTOVIM VSPEHOM

rabi se

VILJELM-ov

protiartritičen, protirevmatičen

čaj za čiščenje krvi

v naslednjih boleznih:

- 1) pri revmatičnem vnetju,
- 2) pri protinu (gicht)
- 3) pri boleznih podtrebušnih posebno pri takih, ki veliko sedijo,
- 4) pri povečanju in zaprtju jeter,
- 5) pri spuščanju posebno pri lešajih,
- 6) pri sifilitičnih boleznih,
- 7) kot priprava pri rabi mineralnih vod v imenovanih boleznih,
- 8) kot nadomestilo mineralnih vot proti navedenim boleznim.

Svari se pred ponarejanjem in sleparstvom!

Pri kupovanju naj p. n. občinstvonatanko pazi na mojo postavno zavarovalno marko in firmo, kar je na vsakem zavitku na zunanji strani razvidno, da se s ponarejanjem ne daja zaslepiti.

Pravi Viljem-ov protiartritičen, protirevmatičen čaj za čiščenje krvi dobiva se le iz prve mednarodne tovarne protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen-u pri Dunaju, ali v mojih po ča-sopisih naznanjenih zalogah.

En zavitek v 8 oddelkov razdeljem, po zdravniškem naukazu pripravljen, z navodom, kako se rabi v raznih jezikih, velja 1 gld., kolek in pošiljatev 10 sold.

Da ima p. n. občinstvo večjo priložnost pravi Viljem-ov protiartritični in protirevmatični čaj za čiščenje krvi kupovati, naznani se, da se dobiva v Gorici v lekarnici A. Franzoni-ta, v Trstu pri Serravallo-u.

Borsni kurzi na Dunaji 18. marca.

Enotni drž. dolg v papirju	71	50
„ „ „ v srebru	75	95
Drž. posojilo leta 1860	112	50
Akoije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	235	75
London	111	35
Napoleon d' oro	8	88
Cekini	—	—
Adžijo srebra	104	40

PRI SEITZ-U V GORICI
so prišle lani — pa prepozno — na svetlo bukve:

SVETI VELIKI TEDEN

in

Velika noč,

ali cerkvena opravila tega svetega časa
v latinskem in slovenskem jeziku, spravi-
vili za duhovne in pojasnili za ljudstvo.

Sestavil

ANDREJ MARUŠIČ,

učit. verstva na c.k. gimn. v Gorici.

Na prodaj so pri založniku Seitz-u v Gorici; — pri M. Gerber-ji, Gion-tini-u, Kleinmayer-ji & Bamberg-u, Ler-her-ji in Ničman-u v Ljubljani; — pri C. Tandler v Novem mestu; — pri Leyrer-ji v Mariboru; — pri Ber-tschinger-ji & Klein-u, in pri Klein-mayer-ji v Celovcu. — Naročujejo se lahko tudi pri vseh drugih bukvarjih, ali pa naravnost pri založniku E. Seitz-u v Gorici za poštno povzetje (Postnachn.)

Cena jim je mehko vezanim 1 gld. 50 kr., trdo vezanih cena se ravna po tem, kakor so lepše in draže ali pa manj lepo vezane.

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu dajam na znanje, da sem v svojej kavarni postavil čisto nov biljard (Doppelmantinel), kojega je izdelal prvi dvorni fabrikant **Cicula** na Dunaji.

Vabim toraj dosedanje goste pa tudi nove, da v obilnem številu v mojo kavarno zahajajo, vselej jim bom kolikor naj bolj mogoče z dobrim blagom pa po nizki ceni postregel.

France Kirš,

kavarnar pri „FENICE.“

Oznanilo.

HRANILNICA,

združena s zastavljavnico

„MONTE DI PIETÀ“

v Gorici

prejema vsak dan, razun nedelj in praznikov, od 8. ure zjutraj do poldne kateri koli znesek denarja ne manjši od 1. gold. in plačuje obresti 5%. Posojuje se tudi denar na nepremakljivo blago (hiše in zemljišča) in na obligacije po 6%. Ta posojila se potem lahko tudi poplačujejo v večkratnih obrokih (ratah), primernih posojenemu kapitalu.

Zastavljavnica (Mont)

izplačuje zneske v srebru na navadne zastave (perilo, prejo, oblačilo itd.), kakor tudi na zlatenino in srebernino. Ako izplačani znesek 10 gold. ne presega, plačuje se obresti 6%, od večih zneskov pa 8%.

Od leta 1767

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

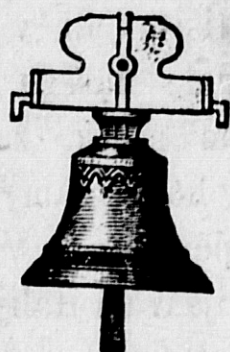

ALBERT SAMASSA

C. KR. DVORNI ZVONAR,

izdeljevalec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja
V LJUBLJANI

priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste

brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd.

po najnižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

14 svetlinj